İŞKUR

2019

KÜTAHYA

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2019 YILI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

KÜTAHYA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

KÜTAHYA İLİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

Yazar

Emrah BADAŞ

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

İşgücü piyasasında çeşitli nedenlerle işgücü arzının ve işgücü talebinin doğru bir şekilde eşleşmemesi ile işsizlik sorununu ortaya çıkmaktadır. İşsizlik, günümüz toplumlarının olduğu gibi ülkemizin de en önemli sorunlardan biridir. Şüphesiz, bu problem yalnız bireyde değil, bireyin içinde yaşadığı toplumda da olumsuz etkiler yaratabilmektedir. Toplumların sosyolojik, ekonomik durumlarını olumsuz yönde etkileyen bu sorun, toplumsal huzursuzlukları da beraberinde getirebilmektedir.

Ülkelerin kalkınmasının temeli olan istihdamın artırılması; işsizliğin azaltılması, işgücü piyasasının geliştirilmesi, eğitimin işgücü talebine duyarlılığın arttırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilebilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasının önceliğini oluşturmaktadır.

İşgücü piyasasının sorun ve ihtiyaçlarının doğru bir şekilde tespit edilebilmesi, güncel araştırma çalışmaları ile mümkün olabilmektedir. İşsizlikle mücadele sürecini daha etkin bir şekilde yürütebilmek ve etkin istihdam politikaları oluşturabilmek için, işgücü piyasasını arz ve talep yönleriyle detaylı bir şekilde ele almak önem teşkil etmektedir. Bu bağlamda, işgücü piyasasındaki mevcut durum ve ihtiyaçlara ilişkin birçok veriyi sunan "İşgücü Piyasası Araştırma Raporu" işsizlerin vasıflı hale getirilmesi, işgücü piyasasında arz ve talebin doğru bir şekilde

eşleşmesini sağlayacak olan aktif işgücü programlarının amacına uygun bir şekilde yürütülmesini amaçlamaktadır.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri gayretli çalışmaları nedeniyle Kütahya Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür eder, Kütahya İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun, İlimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını temenni ederim.

Dr. Ömer TORAMAN
Kütahya Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikalarının oluşturulmasında, istihdamın artırılması ve korunmasında, işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde birinci düzeyde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz, hem aktif/pasif istihdam politikaları uygulamakta, hem işgücüne hem de işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır.

İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal düzeyde derleyen, analiz eden, yorumlayan ve işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik aktif işgücü politikalarının (Kurs, TYP, İşbaşı Eğitimi Programları, Girişimcilik) etkin bir şekilde kullanılmasında rol oynayan kurum personelimizin gayretli çalışmaları sonucunda önemli mesafeler alınmıştır. İŞKUR, işgücü piyasası verilerini, İş ve Meslek Danışmanları aracılığıyla kurumumuza erişemeyen birçok işverenle saha çalışmalarında yüz yüze görüşerek derlemekte ve bu verileri analiz etmektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil, sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından da son derece önemli ve gereklidir.

Türkiye Geneli ve ilimiz düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler, temininde güçlük çekilme nedenleri ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı ve iş arayanların iş ihtiyacı, İş ve Meslek Danışanlarımızın çalışmaları sayesinde anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca, niteliksiz

işgücüne nitelik kazandırmak için açılan meslek edindirme kurslarının da piyasanın ihtiyaçları doğrultusunda açılması konusunda veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede hazırlanan “2019 yılı Türkiye İşgücü Piyasası Analizi Raporu” işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri ve de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve kurumumuz personeli vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. Diğer iller için de hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporu ile Türkiye için derlenip analiz edilen Genel İşgücü Piyasası Analiz Raporu kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Türkiye İşgücü Piyasası Araştırması Raporunun tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize, emeği geçen İş ve Meslek Danışmanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Kamil UÇAN
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ i
TABLOLAR LİSTESİ iii
ŞEKİLLER LİSTESİ iv
KISALTMALAR v
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 3
BİRİNCİ BÖLÜM 4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 4
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Açık İşler 4
İşe Yerleştirmeler 5
Kayıtlı İşsiz 6
Aktif İşgücü Programları 8
İşsizlik Ödeneği 12
İKİNCİ BÖLÜM 13
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 15
Mevcut İstihdam 25
AÇIK İŞLER 28
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 37
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 42
SONUÇ 48
EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 52

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018) 5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018) 6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 8
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 9
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 10
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 11
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 11
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 15
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri 20
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları 23
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar 24
Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 25
Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 26
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 27
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmeOranı 29
Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 33
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı 34
Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 35
Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 36
Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 37
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 38
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 40
Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 42
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 43
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 44
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 44
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 45

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018) 4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)..... 5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018) 7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018) 12
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı 16
Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı 17
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu..... 17
Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu..... 18
Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı..... 19
Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu 20
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%) 21
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)..... 21
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı 22
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri..... 24
Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı..... 27
Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı 28
Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi..... 30
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 31
Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 31
Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu 32
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı..... 33
Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 39
Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı..... 41
Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı..... 46
Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi 46

KISALTMALAR

İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması ile açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu rapor, Kütahya İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 467 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde 16 sektörde tam sayım yapılmıştır. Kütahya ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 39 bin 260 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 30 bin 202 çalışan erkeklerden, 9 bin 58 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Kütahya ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ile Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar olarak tespit edilmiştir.

Kütahya ilinde açık iş oranı yüzde 1,4 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Kütahya ili açık iş oranı bakımından 0,1 puanlık farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3,1 ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 238 kişilik açık iş mevcuttur. Kütahya ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Sanatkârlar ve İlgili İlerde Çalışanlar ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır. İl genelinde açık işlerin yüzde 19'u için herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir.

Kütahya ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Kütahya ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğinin yer aldığı

görülmektedir. Bu mesleği ise Kablo Ağı Bantlama Elemanı ile Kablo Montaj İşçisi mesleği takip etmektedir. Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kütahya ilinde işverenlerin yüzde 25,9'u istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 3,9 iken bu oran Kütahya ilinde ülke geneline yakın olup yüzde 3,5'dir.

Kütahya ilinde işverenler, istihdama en fazla katkı sağlayan teşvikin Yeni İstihdama Ücret Desteği olduğunu belirtmiştir. Ayrıca İşverenlerin yüzde 64,3'ü, İŞKUR'un Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği konusunda desteklemesini istemektedir.

İşverenlerin yüzde 26,8'i teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 25,2'si ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. Sektörel açıdan bakıldığında ise; Kütahya ilinde Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe işverenlerin yarıdan fazlası teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla Kütahya İli İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Bu çalışma Kütahya işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevucut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Kütahya İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde tesis etmek, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2019 yılı için Kütahya ilinde 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Kütahya ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018)

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında 6 bin 496 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2018 yılına gelindiğinde 15 bin 872 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2011 yılından itibaren 2014 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2017 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 5,6 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2011 yılından sonra genel olarak özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	9.643
Şoför-Yük Taşıma	441
Garson (Servis Elemanı)	251
Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı	234
Elektrikçi (Genel)	204
Satış Danışmanı / Uzmanı	182
Konfeksiyon İşçisi	181
Büro Memuru (Genel)	159
Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)	129
Kablo Ağı Bantlama Elemanı	119

Kaynak: İŞKUR

Kütahya ilinde 2018 yılında 15 bin 872 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 9 bin 643 açık iş ile Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 60,75'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Şoför-Yük Taşıma ve Garson (Servis Elemanı) meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2018 yılında yıllık bazda 2 milyon 394 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)

Kaynak: İŞKUR

2011 yılındaki işe yerleştirme sayısı 4 bin 570 olan Kütahya ilinde işe yerleştirilenlerin 3 bin 687'si erkek, geri kalan 883 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2017 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 9 bin 807 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2018 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 33,1'i kadınlardan oluşmuştur. İşe yerleştirilen kadın sayısı yıllar içerisinde artarak 2018 yılında 3 bin 307 kişi olmuştur. Böylelikle kadın istihdamı 2011 yılında erkeklerin ¼ ü iken bu oran 2018 yılında ½ sine yükselmiştir. Ülkemiz istihdam politikaları kapsamında kadın istihdamının önemi büyüktür. Bu kapsamda Kütahya İl Müdürlüğü olarak kadın istihdamına yönelik yaptığımız çalışmalar yüksek oranda sonuç vermiştir.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonskiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	4.853	1.744	6.597
Şoför-Yük Taşıma	265	0	265
Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı	21	158	179
Garson (Servis Elemanı)	104	45	149
Konfeksiyon İşçisi	7	128	135
Güvenlik Görevlisi	113	15	128
Kablo Ağı Bantlama Elemanı	28	91	119
Büro Memuru (Genel)	51	55	106
Satış Danışmanı / Uzmanı	47	51	98
Reyon Görevlisi	56	39	95

Kaynak: İŞKUR

Kütahya ilinde 6 bin 597 kişilik işe yerleştirmeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının % 66'sını oluşturmaktadır. Bu mesleği Şoför-Yük Taşıma ve Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı meslekleri takip etmektedir. Erkekler en çok Beden İşçisi (Genel) ve Şoför-Yük Taşıma mesleklerinde işe yerleştirilirken, kadınlar ise en çok Beden İşçisi (Genel) ve Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018)

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında Kütahya ilinde İŞKUR'a kayıtlı 17 bin 687 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 12 bin 909'u erkek, 4 bin 778'i ise kadınlardan oluşmaktadır. 2018 yılında ise toplam 25 bin 17 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında dalgalı bir artış eğilimi dikkati çekmektedir. Bu dalgalı eğilim ve 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta, İŞKUR'a kayıtlı kadınların sayısındaki önemli artıştır. 2011 yılında Kütahya'da 4 bin 778 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2018 yılında önemli ölçüde artarak 14 bin 407'ye yükselmiştir. Bu

artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Kütahya ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 10 mesleğin başında Temizlik Görevlisi mesleği yer almakta olup bu meslekte Kütahya ilinde Kuruma kayıtlı 7 bin 24 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Kütahya ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %28'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Genel), Büro Memuru (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde en çok Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik), Büro Memuru (Genel) gibi mesleklerin yanı sıra Sekreter, Kasiyer ve Ön Muhasebeci gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	83	1.029	496	1.525
2012	113	1.548	569	2.117
2013	88	1.311	571	1.882
2014	67	661	411	1.072
2015	78	1.014	455	1.469
2016	52	787	333	1.120
2017	62	1.079	336	1.415
2018	56	1.014	207	1.221

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları ilimizde yıllar içinde düzenli ve sistemli şekilde düzenlenmiş olup, nitelikli işgücü temininde önemli rol oynamıştır. 2018 yılında düzenlenen 56 mesleki eğitim kursuna 1.221 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 207'si erkek, 1.014'ü kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem

taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2018 yılında kursiyerlerin yüzde 83'ünün kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)
Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Erkek İş Giysileri Dikimi Elemanı	Çini İşlemecisi
Çini İşlemecisi	Oto Trimci	Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı
Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	Sığır Yetiştiricisi
Sığır Yetiştiricisi	Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)	Süt Sığırı Yetiştiricisi
Örtüaltı Sebze Yetiştiricisi (Seracı)	Koyun Yetiştiricisi	Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı
Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı	Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı	Örtüaltı Sebze Yetiştiricisi (Seracı)
Süt Sığırı Yetiştiricisi	Çini İşlemecisi	İğne Oyacısı
İğne Oyacısı	Mantar Yetiştiricisi	Ahşap Yakmacı
Ahşap Yakmacı	Sert Çekirdekli Meyve Yetiştiricisi	Folklorik Bebek Yapımcısı

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında en fazla sayıda katılımcının olduğu kurslar Kadın Giysileri Dikim Elemanı (Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise-Fantezi Elbise), Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan) ve Çini İşlemecisi mesleklerinde düzenlenmiştir. En fazla sayıda kadın katılımcının olduğu kurslar ise Kadın Giysileri Dikim Elemanı (Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise-Fantezi Elbise), Çini İşlemecisi ve Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı mesleklerinde düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan), Erkek İş Giysileri Dikimi Elemanı ve Oto Trimci mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	42	13	69	82
2012	108	70	137	207
2013	336	729	483	1.212
2014	268	595	449	1.044
2015	615	869	906	1.775
2016	849	881	1.170	2.051
2017	909	1.222	1.068	2.290
2018	920	1.554	965	2.519

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2010 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. Yıllar itibariyle İşbaşı Eğitim Programlarından faydalanan kişi sayısı artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri ve tecrübe kazandırdığını ve işgücü piyasasınında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2018 yılında 920 program düzenlenmiş olup toplam 2 bin 519 kişi programlara katılmıştır. Katılımcıların yüzde 38'i kadınlardan, yüzde 62'si ise erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Seramik İmal İşçisi	Kablo Ağı Bantlama Elemanı	Seramik İmal İşçisi
Kablo Ağı Bantlama Elemanı	Garson (Servis Elemanı)	Kablo Ağı Bantlama Elemanı
Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı	Peynir İmal İşçisi	Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı
Kalite Kontrolcü-Tekstil	Endüstriyel Otomasyon İşçisi	Kalite Kontrolcü-Tekstil
Garson (Servis Elemanı)	Kimya Proses Operatör Yardımcısı	Aşçı Yardımcısı
Aşçı Yardımcısı	Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Hasta Danışmanı
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Seramik İmal İşçisi	Büro Memuru (Genel)
Büro Memuru (Genel)	Büro Memuru (Genel)	Konfeksiyon İşçisi
Peynir İmal İşçisi	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Perakende Satış Elemanı (Gıda)
Hasta Danışmanı	Satış Danışmanı / Uzmanı	Düz Dikiş Makineci

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında Kütahya ilinde yararlanıcı sayısı en fazla olan işbaşı eğitim programları Seramik İmal İşçisi, Kablo Ağı Bantlama Elemanı ve Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı mesleklerinde düzenlenmiştir. En fazla sayıda kadın katılımcının olduğu işbaşı eğitim programları Seramik İmal İşçisi, Kablo Ağı Bantlama Elemanı ve Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı mesleklerinde düzenlenmiştir. En fazla sayıda erkek katılımcının olduğu işbaşı eğitim programları ise Kablo Ağı Bantlama Elemanı, Garson (Servis Elemanı) ve Peynir İmal İşçisi mesleklerinde düzenlenmiştir.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	10	108	125	233
2012	10	137	126	263
2013	12	170	138	308
2014	11	98	130	228
2015	24	302	323	625
2016	28	282	443	725
2017	34	376	503	879
2018	40	446	417	863

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2018 yılında 40 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2018 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı sayısı 2017 yılına göre yüzde 18 daha fazladır. Programa 2018 yılında 446'sı kadın, 417'si erkek olmak üzere toplam 863 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018)

Kaynak: İŞKUR

Kütahya ilinde 2018 yılında yüzde 23,7'si kadın olmak üzere 4 bin 914 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2018 yılında 2017 yılına göre yüzde 46,7 oranında artış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında Türkiye genelinde 83 bin 887 işletme ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 18 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Kütahya ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, işletmelerde İK sorumlusu olup olmadığı, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma

kapsamında Kütahya ilinde 467 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 39 bin 260 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Kütahya ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 8'de Kütahya ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşletme Sayısı
İmalat	151
Toptan ve perakende ticaret	87
İnşaat	47
Ulaştırma ve depolama	35
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	31
Madencilik ve taş ocakçılığı	29
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	27
Eğitim	19
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	14
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	10
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	7
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	3
Diğer hizmet faaliyetleri	2
Gayrimenkul faaliyetleri	2
Finans ve sigorta faaliyetleri	2
Bilgi ve iletişim	1
Genel Toplam	**467**

Kaynak: İPA 2019

Kütahya ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Kütahya ilindeki çalışma kapsamına giren işletmelerin yüzde 32'si İmalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde İmalat sektöründe bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 30,9 seviyesindedir. Bu durumda Kütahya ilinde İmalat sektöründe bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla sayıda işletme Toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında İmalat sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı 30,9 iken Kütahya ilinde İnşaat sektörünün payı yüzde 32,2 düzeyindedir. Kütahya ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerin yarıdan fazlası İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde faaliyet göstermektedir.

En az işletme ise Bilgi ve iletişim, Finans ve sigorta faaliyetleri ile Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Kütahya ili düzeyinde yalnızca 20 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

Kaynak: İPA 2019

Kütahya ili genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 23 olarak gerçekleşmiştir. Yapılan araştırmalar sonucunda, tablo incelendiğinde, Finans ve sigorta faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri ve Mesleki,bilimsel ve teknik faaliyetler sektörlerinde yer alan işletmelerin yüzde 50'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Bu sektörlerde bulunan işletmelerde part-time çalışan olmasının sebebi, ilgili sektörün part-time çalışmaya uygun olmasıdır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve işletmelerin yüzde 45,9'unda part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 29,1'ini kadınlar oluşturmaktayken Kütahya ilinde bu oran yüzde 23,1 olarak gerçekleşmiştir. Kütahya ili verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 23,3 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 22,2 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde ise part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 25,6 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 37,3 seviyesindedir. Hem ülke genelinde hem de Kütahya ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

Kaynak: İPA 2019

Kütahya ilinde işletmelerin yüzde 46,5'inde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işletmeler için Türkiye genelinde yüzde 33,2 seviyesindedir. Kütahya ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işletmeler Gayrimenkul faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde görülmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işletmelerin yarıdan fazlasında vardiyalı çalışma söz konusudur. Eğitim sektörü ise yüzde 5,3 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur.

Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

Kaynak: İPA 2019

Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklendik bir durumdur.

Şekil 8'de söz konusu eğilime benzer yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Kütahya ilinde vardiyalı çalışma yapılmayan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde çalışanların yüzde 21,5'i kadın, yüzde 78,5'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadın oranı yüzde 28,4'e yükselmektedir. Bu işletmelerde erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun

sebebi genel olarak Kütahya ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların sadece yüzde 23,1'sinin kadınlardan oluşmasıdır. Yani yaklaşık her 10 çalışandan 2'si kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında ise her 10 çalışandan 3'ü kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 1,7 puanlık bir fark söz konusudur. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Kütahya ilinde de benzer yönde işlemektedir.

Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı

Kaynak: İPA 2019

Kütahya ilindeki işletmelerin yüzde 21,1'inde ihracat yapılmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 45,6'sı ihracat yapmakta, ikinci sırada ise Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör dışında Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe de ihracat yapan işletme oranı anlamında Kütahya ili ortalamasına göre daha yüksek seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 25,4'ü ihracat yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 57,1 ile İmalat ve yüzde 33,3 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İşletme sayısı bakımından imalat sektörünün payı ilimizde yüzde 32,2 olup, ihracat yapan işletme oranında da ilk sırada yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin ihracat yapma oranının diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işletmelerde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenebilir.

Kütahya ilinde işletmelerin yüzde 15,8'i e-ticaret yapmaktadır. E-ticaret yapmayan işletmelere ise neden e-ticaret yapmadıkları sorusu sorulmuştur. Tablo 9'da sonuçların dağılımı görülmektedir.

Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri

E-Ticaret Yapmama Nedeni	Oran
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması	82,3%
E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği	13,5%
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması	7,6%
Finansman yetersizliği	4,2%
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması	1,6%

Kaynak: İPA 2019

Kütahya ilinde e-ticaret yapmayan işletmelerin büyük bir çoğunluğu neden olarak Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmamasını göstermiştir. İkinci sırada ise E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği gelmektedir. Ülke genelinde ise e-ticaret yapan işletme oranı yüzde 13,4 iken e-ticaret yapmama nedeninde ilk sırada Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmaması gelmektedir.

Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu

Kaynak: İPA 2019

Kütahya ilinde 18 sektörden 10 sektörde bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir. Bilgi ve iletişim sektöründe bulunan işletmelerin tamamı Ar-Ge çalışması yapmakta olup bu sektörü yüzde 35,7 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 17,1'i Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 41,7 ile Bilgi ve İletişim

ve yüzde 34,3 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır. Kütahya ilinde en fazla işletme İmalat sektöründe olmasına rağmen Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 100 ile ilk sırada Bilgi ve iletişim sektörü vardır. Bu sektörü yüzde 35,7 ile Madencilik ve taş ocakçılığı takip etmektedir.

Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%)

Kaynak: İPA 2019

Kütahya ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 19,3'ü gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 17 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

Kaynak: İPA 2019

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; Kütahya ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 85,2'si ilave yatırım, yüzde 17'si stratejik yatırım ve 14,8'i ise teknolojik yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 68,9'u ilave yatırım, yüzde 28,3'ü teknolojik yatırım, yüzde 25,2'si stratejik yatırım ve yüzde 9,7'si ise diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı

Kaynak: İPA 2019

Şekil 13'de İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 53,3 seviyesindedir. Kütahya ilinde bulunan 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 66,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu oran Kütahya ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Kütahya ilinde Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor sektöründe yer alan işletmelerin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan İmalat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 66,9'un üzerinde yüzde 74,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Teşvik
İmalat	0,0%	57,3%	90,0%	54,5%	1,8%	0,0%	35,5%
Toptan ve perakende ticaret	0,0%	50,9%	76,4%	40,0%	1,8%	0,0%	38,2%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	52,0%	76,0%	40,0%	4,0%	0,0%	40,0%
İnşaat	0,0%	60,0%	65,0%	15,0%	5,0%	0,0%	30,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	42,1%	84,2%	21,1%	0,0%	0,0%	21,1%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	17,6%	88,2%	47,1%	0,0%	0,0%	41,2%
Madencilik ve taş ocakçılığı	6,3%	43,7%	81,2%	12,4%	6,3%	0,0%	18,6%
Eğitim	0,0%	16,7%	66,7%	75,0%	0,0%	0,0%	25,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	18,2%	63,6%	81,8%	0,0%	0,0%	18,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	33,3%	55,6%	66,7%	0,0%	0,0%	33,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	60,0%	80,0%	0,0%	20,0%	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	50,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	50,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**0,3%**	**48,2%**	**81,0%**	**44,3%**	**2,3%**	**0,0%**	**32,5%**

Kaynak: İPA 2019

İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerin yüzde 81'i İŞKUR'dan Eleman Talebinde bulunmuştur. İşletmelerin 48,2'si Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden yararlanırken yüzde 44,3'ü ise İşbaşı Eğitim Programı kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır.

Çalışma kapsamında Kütahya ilinde en fazla işletme sayısına sahip sektör olan İmalat sektöründe işverenlerin yüzde 90'ı İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuş, yüzde 57,3'ü Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetimizden yararlanmış ve yüzde 54,5'i ise İşbaşı Eğitim

Programından son bir yıl içerisinde yararlanmıştır. Sektör bazında işverenlerin son bir yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden yararlandığı sorusunun cevabı Tablo 10'da bulunmaktadır.

İŞKUR'un sunmuş olduğu çalışanlara yönelik eğitim hizmetlerinden Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründeki işletmelerin son bir yılda yüzde 6,3'ü faydalanmıştır.

Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar

Alanlar	Oran
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği	64,3%
İşe Uygun Eleman Temini	55,9%
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği	52,6%
İşbaşı Eğitim Programı	32,5%
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması	9,0%
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi	4,6%
Genel Toplam	**100,0%**

Kaynak: İPA 2019

Kütahya ilinde İŞKUR'un işletmeleri en fazla hangi alanda desteklemesi gerektiği sorulduğunda; işverenlerin yüzde 64,3'ü yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği cevabını vermiştir. İşe uygun eleman temini ikinci sırada yer alırken, sonrasında ise Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği seçeneği işaretlenmiştir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

Kaynak: İPA 2019

Kütahya ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 65,6 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 20,5 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 10,6 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar olunmaması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Kütahya ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 52,9 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde hizmetlerden haberdar olmama nedeniyle İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıyorum diye işverenlerin oranı Kütahya iline göre daha yüksek seviyededir. Kütahya ilinde ise İŞKUR Hizmet biriminin uzak olmasından ötürü İŞKUR hizmetlerinden faydalanamıyorum diyen işverenlerin oranı Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir.

Mevcut İstihdam

Kütahya ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Kütahya ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 39 bin 260 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 30 bin 202 erkek çalışan ve 9 bin 58 kadın çalışan mevcuttur.

Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	5.142	12.214	17.356
Toptan ve perakende ticaret	1.379	3.935	5.314
Madencilik ve taş ocakçılığı	196	3.910	4.106
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	346	2.619	2.965
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	56	2.143	2.199
İnşaat	149	1.593	1.742
Ulaştırma ve depolama	170	1.449	1.619
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	518	753	1.272
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	558	292	851
Eğitim	378	297	675
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	46	447	493
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	66	252	318
Diğer hizmet faaliyetleri	14	194	208
Finans ve sigorta faaliyetleri	25	55	80
Gayrimenkul faaliyetleri	12	34	46
Bilgi ve iletişim	2	14	16
Genel Toplam	**9.058**	**30.202**	**39.260**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre dağılımda ise; Kütahya ilinde çalışanların önemli bir kısmı İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde istihdam edilmektedir. Toplam çalışanların yaklaşık yüzde 58'i bu iki sektörde yer almaktadır.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör İmalat sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların yüzde 57'si İmalat sektöründe çalışmaktadır. Kütahya ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe çalışanların yarısından fazlasını kadınlar oluşturmaktadır.

Türkiye genelinde İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Eğitim ve Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	2.444	11.105	13.548
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2.054	5.389	7.443
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.371	4.820	6.191
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	496	3.052	3.547
Hizmet Ve Satış Elemanları	993	2.475	3.468
Profesyonel Meslek Mensupları	883	1.381	2.265
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	602	1.392	1.994
Yöneticiler	183	514	698
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	32	75	107
Genel Toplam	**9.058**	**30.202**	**39.260**

Kaynak: İPA 2019

Meslek grubu bazında çalışan sayıları incelendiğinde en fazla çalışanı olan meslek grubu Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır. Toplam çalışanlar içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılarının oranı yüzde 34,5 seviyesindedir. Kütahya ilindeki kadın çalışanların yüzde 27'si; erkek çalışanları ise yüzde 36,8'i bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar yer almakta ve toplam çalışanların yüzde 19'u bu meslek grubunda istihdam edilmektedir. Üçüncü sırada ise yüzde 15,8 oran ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almaktadır.

Kütahya ilinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar en fazla kadın ve en fazla erkek çalışan sayısına sahip meslek grubudur.

Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Proses İşçisi	Kablo Montaj İşçisi	Proses İşçisi
Beden İşçisi (Genel)	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Beden İşçisi (Genel)
Seramik İmal İşçisi	Porselen Ve Seramik Eşyası İmal İşçisi	Seramik İmal İşçisi
Kablo Montaj İşçisi	Temizlik Görevlisi	Şoför-Yük Taşıma
Şoför-Yük Tasıma	İmal İşçisi	Kablo Montaj İşçisi
Porselen Ve Seramik Eşyası İmal İşçisi	Seramik İmal İşçisi	Madenci (Genel)
Temizlik Görevlisi	Kablo Ağı Bantlama Elemanı	Porselen Ve Seramik Eşyası İmal İşçisi
Madenci (Genel)	Paketleme İşçisi (Cam)	Temizlik Görevlisi
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Konfeksiyon İşçisi	Elektrik Teknisyeni
Büro Memuru (Genel)	Beden İşçisi (Genel)	Reyon Görevlisi

Kaynak: İPA 2019

Tablo 14'te ise Kütahya ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışanı olan meslekler görülmektedir. Toplam çalışan sayısının en fazla olduğu meslekler sırasıyla Proses İşçisi, Beden İşçisi (Genel), ve Seramik İmal İşçisi meslekleridir. Kadın çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek; Kablo Montaj İşçisi, Dikiş Makinesi Operatörü ve Porselen ve Seramik Eşyası İmal İşçisi dir. Erkek çalışan sayısının ne fazla olduğu ilk üç meslek ise Proses İşçisi, Beden İşçisi (Genel) ve Seramik İmal İşçisi meslekleridir.

Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı

Kaynak: İPA 2019

Şekil 15'te görüldüğü üzere Kütahya ilinde araştırma kapsamında yer alan işletmelerin yüzde 44,7'sinde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel bulunmaktadır. İmalat sektöründe bu oran yüzde 47,6, Toptan ve perakende satış sektöründe yüzde 45,9 ve İnşaat sektöründe ise yüzde 43,5 seviyesindedir.

Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

Kütahya ilinde 20+ çalışanı olan işletmeler genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 73,9'u Pratik Beceri, yüzde 60,5'i İş deneyimi ve yüzde 34,7'si ise Diploma/Sertifika aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, Kütahya ilinde olduğu gibi yüzde 72,6 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 64,7 ile İş Deneyimi ve yüzde 35,7 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yılki sonuçlarda göstermektedir ki Pratik Beceri kriteri hem Kütahya ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterdir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan

beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmeOranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşletme Oranı
İmalat	385	2,2%	20,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	50	2,2%	28,6%
Toptan ve perakende ticaret	37	0,7%	9,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	32	1,1%	7,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	18	1,4%	23,3%
Madencilik ve taş ocakçılığı	13	0,3%	7,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	10	3,1%	40,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	7	0,8%	21,4%
Eğitim	3	0,5%	5,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	0,2%	33,3%
Gayrimenkul faaliyetleri	1	2,2%	50,0%
İnşaat	1	0,1%	2,2%
Ulaştırma ve depolama	1	0,1%	2,9%
Genel Toplam	**561**	**1,4%**	**13,8%**

Kaynak: İPA 2019

Kütahya ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 65 işletmede 561 açık iş tespit edilmiştir. Kütahya ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör İmalat sektörüdür. İmalat sektörü Kütahya ilinde çalışma kapsamında yer alan işletme sayısı en fazla olan sektördür. Toplam 561 kişilik açık işin yüzde 69'una tekabül eden 385 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. İmalat sektürünü takip eden ise Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Toptan ve perakende ticaret sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'den de görüleceği üzere Kütahya ilinde açık iş oranı yüzde 1,4 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,5 olarak tespit edilmiştir. Kütahya ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının altındadır. Kütahya ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3,1 ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü olarak tespit edilmiştir.

Kütahya ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 13,8'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

Kaynak: İPA 2019

Şekil 17'de Kütahya ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Kütahya ilinde işverenler açık işlerin yüzde 49,4'ünde cinsiyetin önemli olmadığını belirtirken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 59,1 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,8 iken, Kütahya ilinde yüzde 24,5 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 32,1'i açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Kütahya ilinde ise işverenlerin yüzde 26,1'i mevcut açık işlerinde erkek tercih etmektedir.

Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların payı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Kütahya ilindeki açık işlerin yüzde 40,6'sında işverenler tercihlerinin Lise Altı eğitim düzeyinde olabileceğini belirtmişlerdir. Açık işlerin yüzde 28,2'sinde ise meslek lisesi mezunu talep edilmiştir. Ayrıca yüzde 19' u ise eğitim düzeyi önemli değil demiştir.

Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

Şekil 19'da açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 78,9 oranında lise altı eğitim düzeyi istenmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde yüzde 4,8 oranında yüksek öğretim seviyesi talep

edilirken ve yüzde 16,3 oranında ise herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 39,9 oranında, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 2,2 oranında eğitim düzeyinin önemli olmadığı belirtilmiştir. Kadınların tercih edildiği açık işler için eğitim düzeyi asgari lise altı eğitim talebi olan işveren en yüksek orandadır.

Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu

Kaynak: İPA 2019

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Kütahya ilinde mevcut açık işlerin yüzde 6'sında işverenler engelli tercih edeceklerini belirtmiştir. İstihdam edeceğim kişi için engel durumu olup olmaması farketmez şeklinde yanıt verilen açık iş oranı yüzde 14,8 seviyesindedir. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede araştırma dönemindeki mevcut açık işlerin yüzde 20,8'inde engelli bireyler istihdam edilebilir.

Türkiye genelinde ise yüzde 16,9 oranında evet, yüzde 26,5 oranında farketmez denmiştir. Araştırma dönemindeki açık işlerin yüzde 43,4'ü için işverenler engelli tercih edebileceğini söylemiştir. Kütahya ilinde Türkiye geneline göre açık işler için engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha düşük oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Kütahya ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Kütahya ilinde 20+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin yüzde 80,3 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 63,2 olarak gerçekleşmiştir. Kütahya ilinde ikinci sırada yüzde 29,8 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 15,2 ile Akraba-Eş Dost Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır.

Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	3	1	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	2	4	2
Takım Çalışması	2	3	3	3
Sorun Çözme ve İnsiyatif Alabilme	6	6	2	4
İletişim ve İfade Yeteneği	5	5	5	5
Yenilikçi Düşünce Yeteneği	8	4	6	6
Bilgisayar Kullanımı	4	7	8	7
Analitik Düşünebilme	8	8	7	8
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	7	-	7	9
Yabancı Dil	-	-	-	-

Kütahya ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi ilk sırada yer almaktadır. Kadınların tercih edildiği açık işler için üçüncü sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi aranmasına rağmen, cinsiyetin önemli olmadığı veya erkeklerin tercih edildiği açık işlerde işverenler tarafından en çok aranan beceridir. Kütahya ilinde bu sıralamanın böyle olma sebebi, sektörel ve mesleki bazda incelendiğinde, daha çok seramik ve çini imali, madencilik ve taş ocakçılığı ile imalatta ağır sanayinin daha çok payı olmasıdır. Kadınların tercih edildiği açık işlerde ise ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi aranmaktadır. Çünkü Kütahya İlinde kadınların ağırlıklı olarak çalıştığı sektör sağlık ve eğitim sektörüdür. Kütahya ilinde, Yabancı dil becerisi araştırma dönemindeki açık işler için işverenler tarafından aranmamaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	238	3,7%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	174	2,3%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	74	0,5%
Hizmet Ve Satış Elemanları	32	0,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	15	0,7%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	15	0,4%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	11	0,6%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	1	1,0%
Yöneticiler	0	0,0%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0,0%
Genel Toplam	**561**	**1,4%**

Kaynak: İPA 2019

Kütahya ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 42,4'dür. İkinci sırada ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu bulunmaktadır.

Kütahya ili için tespit edilen yüzde 1,4'lük açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 3,7 ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubudur. Daha sonra ise Açık iş oranı bakımından sırasıyla Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grupları gelmektedir.

Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,9%	4,3%	3,0%	87,5%	17,2%	0,0%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	31,8%	1,2%	0,0%	67,6%	34,1%	0,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	0,0%	0,0%	0,0%	91,7%	40,3%	0,0%
Hizmet Ve Satış Elemanları	51,6%	3,2%	3,2%	54,8%	83,9%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	26,7%	0,0%	6,7%	93,3%	26,7%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	6,7%	0,0%	6,7%	93,3%	20,0%	0,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	45,5%	0,0%	27,3%	90,9%	18,2%	0,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**15,2%**	**2,6%**	**2,4%**	**80,3%**	**29,8%**	**0,0%**

Kaynak: İPA 2019

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları Profesyonel Meslek Mensupları, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işler yüksek oranla İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Tüm meslek gruplarına ait açık işler için İŞKUR arama kanalı olarak işverenler için ilk sırada tercih edilmiştir.

Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Beden İşçisi (Genel)	-	1	-	5	6	-	4	3	-	2
Kablo Montaj İşçisi	4	1	-	-	-	-	3	2	-	-
Reyon Görevlisi	-	5	-	3	4	-	4	1	-	2
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	-	-	-	1	-	-	2	-	-	3
Makine Bakımcı	-	2	5	-	3	-	-	4	-	1
Seramik İmal İşçisi	-	3	-	5	-	-	2	4	-	1
Overlok Makinesi Operatörü (Overlokçu)	-	-	-	1	-	-	2	-	-	3
İmal İşçisi	-	1	-	-	-	-	3	3	-	2
Kalite Kontrolcü	-	3	-	2	-	-	1	-	-	-
Garson (Servis Elemanı)	-	3	-	5	-	2	4	1	-	3

Kaynak: İPA 2019

Tablo 19'da Kütahya ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Kütahya ilinde imalat sektörü ağırlıklı olduğu için Beden İşçisi (Genel), İmal İşçisi mesleklerinde aranan becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ön plana çıkmaktadır.

Makine Bakımcı ve Seramik İmal İşçisi mesleklerinde Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe ilk sırada aranmaktadır. Garson (Servis Elemanı),Reyon Görevlisi meslekleri için ilk sırada Takım çalışması, Kalite Kontrolcü için ise ilk sırada aranan beceri Sorun çözme ve İnsiyatif Alabilmedir.

Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)	Kablo Montaj İşçisi	Beden İşçisi (Genel)
Kablo Montaj İşçisi	Makine Bakımcı	Beden İşçisi (Genel)	Kablo Montaj İşçisi
Kasiyer	Madenci (Genel)	Seramik İmal İşçisi	Reyon Görevlisi
Satış Temsilcisi / Plasiyer	İmal İşçisi	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş
Ön Muhasebeci	Şoför-Yük Tasıma	Overlok Makinesi Operatörü (Overlokçu)	Makine Bakımcı
Muhasebeci	Şoför (Yolcu Tasıma)	Reyon Görevlisi	Seramik İmal İşçisi
Pazarlamacı	Reyon Görevlisi	Kalite Kontrolcü	Overlok Makinesi Operatörü (Overlokçu)
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	İmal İşçisi	İmal İşçisi
İnsan Kaynakları Yönetimi Meslek Elemanı	Forklift Operatörü	Garson (Servis Elemanı)	Kalite Kontrolcü
Temizlik Görevlisi	Peynir İmal İşçisi	Diğer Özel Eğitim Öğretmenleri	Garson (Servis Elemanı)

Kaynak: İPA 2019

Kütahya ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi (Genel), Kablo Montaj İşçisi, Reyon Görevlisi, Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Makine Bakımcı, Seramik İmal İşçisi meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları açık iş sayısı en fazla olan üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Kablo Montaj İşçisi ve Kasiyer meslekleridir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu üç meslek; Beden İşçisi (Genel), Makine Bakımcı ve Madenci (Genel), cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise Kablo Montaj İşçisi, Beden İşçisi (Genel) ve Seramik İmal İşçisi meslekleridir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Kütahya ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 22 bin 626 işletmede (20+ istihdamlı) eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Kütahya ilinde ise 20+ istihdamlı 102 işletme temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Kütahya ilindeki işletmelerin yüzde 21,9'u son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken ülke genelinde bu oran yüzde 23,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Kütahya ilinde eleman temininde güçlük çeken işletmeleri sektörel olarak incelediğimizde; Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri, Bilgi ve iletişim ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde bulunan işletmelerin son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının en fazla olduğu sektör İmalat sektörüdür.

Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü gibi Kütahya ilinde yoğun iştigali olan bir sektörün eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının nispeten düşük çıkması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	304
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	46
Toptan ve perakende ticaret	44
Ulaştırma ve depolama	36
İnşaat	26
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	23
Madencilik ve taş ocakçılığı	14
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	12
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	10
Eğitim	7
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	6
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2
Diğer hizmet faaliyetleri	0
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0
Finans ve sigorta faaliyetleri	0
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	0
Genel Toplam	**531**

Kaynak: İPA 2019

Kütahya ilinde 531 kişilik işgücü temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Kütahya ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 57,3'ü bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, Kütahya ilinde diğer sektörler eleman temininde düşük oranda güçlük çeken sektörlerdir.

Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

Kütahya ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 163 kişi ile yüzde 30,7 oranla Sanatkarlar ve İlgili Islerde Çalısanlar mesek grubu, ikinci sırada ise 142 kişi ile yüzde 26,8 oranla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir.

Türkiye genelinde ise Kütahya ilinde ikinci sırada olan Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında yüzde 30,7 oranla birinci sırada, Sanatkarlar ve İlgili Islerde Çalısanlar meslek grubu ise yüzde 22,3 oranla ikinci sırada bulunmaktadır.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	53
Kablo Ağı Bantlama Elemanı	51
Kablo Montaj İşçisi	51
Şoför (Yolcu Taşıma)	33
Hemşire	26
Makine Bakımcı	17
Makine Teknikeri	15
Elektrik Teknisyeni	11
Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	11
Aşçı	10
Diğer	251
Toplam	**531**

Kaynak: İPA 2019

Kütahya ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 53 kişi ile Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 51 kişi ile Kablo Ağı Bantlama Elemanı ve 51 kişi ile Kablo Montaj İşçisi meslekleri gelmektedir.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Kütahya ilinde geçtiğimiz yıl bu yıldan farklı olarak ilk üç sırada Forklift Operatörü, Robot Kaynak Operatörü, Kalıp Hazırlama İşçisi mesleklerinin yer aldıkları görülmektedir. Kütahya ilinde Şoför (Yolcu Taşıma),Kaynakçı gibi meslekler önceki yıllarda olduğu gibi temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Bu yıl söz konusu mesleklerin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına önemli bir bilgidir.

Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

Kütahya ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işletmelerin TGÇM Nedenleri Dağılımında da ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Mesleklere göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği görülmektedir. TGÇM nedenlerinin dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması	Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek olması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması
Beden İşçisi (Genel)	96,2%	100,0%	96,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kablo Ağı Bantlama Elemanı	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kablo Montaj İşçisi	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Şoför (Yolcu Taşıma)	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Hemşire	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Makine Bakımcı	88,2%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Makine Teknikeri	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Elektrik Teknisyeni	0,0%	100,0%	9,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	18,2%	100,0%	100,0%	0,0%	18,2%	0,0%	0,0%
Aşçı	70,0%	30,0%	80,0%	0,0%	50,0%	20,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2019

Kütahya ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir. Aşçı, Makine Teknikeri, Şoför (Yolcu Taşıma), Kablo Montaj İşçisi, Kablı Ağı Bantlama Elemanı gibi mesleklerde ise TGÇM nedeni olarak ilk sırada Yeterli Başvuru yapılmaması belirtilmiştir. Tehlikeli veya Çok Tehlikeli Meslek Olması ve Çalışma Ortam ve Şartlarının Beğenilmemesi seçenekleri ilk on meslek arasında temininde güçlük çekilme nedeni olmamıştır. Vardiyalı çalışma olması ise yalnızca Aşçı mesleği için TGÇM nedeni olmuştur.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu bağlamda işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Kütahya ilinde 2019 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde

durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2020 tarihi itibariyle işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kütahya ilinde işletmelerin yüzde 25,9'u istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Kütahya ilinde ise yüzde 3,5 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
İmalat	29,9%	3,4%	35,4%	31,3%
Toptan ve perakende ticaret	32,9%	1,2%	31,8%	34,1%
İnşaat	17,4%	10,9%	28,3%	43,5%
Ulaştırma ve depolama	14,7%	5,9%	20,6%	58,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	23,3%	0,0%	30,0%	46,7%
Madencilik ve taş ocakçılığı	32,2%	0,0%	28,6%	39,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	7,7%	0,0%	50,0%	42,3%
Eğitim	15,8%	5,3%	31,6%	47,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	28,6%	0,0%	50,0%	21,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	20,0%	10,0%	30,0%	40,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	57,1%	14,3%	0,0%	28,6%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	33,3%	0,0%	33,3%	33,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Bilgi ve iletişim	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	-	-	-	-
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	-	-	-	-
Genel Toplam	**25,9%**	**3,5%**	**33,1%**	**37,5%**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre istihdam değişim beklentisi incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranı sırasıyla Bilgi ve İletişim, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Toptan ve Perakende Ticaret, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İmalat sektörlerinde en yüksek düzeydedir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en yüksek sektörler ise Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ile İnşaat sektörüdür. Finans ve sigorta faaliyetleri sektörü ile Diğer

Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde yer alan işletmelerin tamamı gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Bilgi ve iletişim	5	31,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	23	7,1%
İmalat	1.120	6,5%
Toptan ve perakende ticaret	296	5,6%
İnşaat	82	4,7%
Madencilik ve taş ocakçılığı	185	4,5%
Ulaştırma ve depolama	70	4,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	20	4,2%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	75	3,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	77	2,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	29	2,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	14	1,7%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0,0%
Genel Toplam	**1.996**	**5,1%**

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde 2020 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,6 artacağı beklenmekte olup Kütahya ilinde ise bu oran yüzde 5,1 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi 1120 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 31,3 ile yine İmalat sektöründe beklenmektedir.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Hizmet Ve Satış Elemanları	253	7,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	415	6,7%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	811	6,0%
Sanatkârlar Ve İlgili İslerde Çalışanlar	358	4,8%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	80	2,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	47	2,1%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	33	1,6%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	1	1,0%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0,0%
Yöneticiler	-1	-0,1%
Genel Toplam	**1.996**	**5,1%**

Kaynak: İPA 2019

Yöneticiler ile Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler grubu hariç diğer tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 811 kişilik artış ile Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 1 kişilik artış ile Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubudur.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Beden İşçisi (Genel)	Servis Şoförü (Okul)
Kablo Montaj İşçisi	Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı
Seramik İmal İşçisi	Cnc Plazma Kesim Operatörü
Proses İşçisi	Süt Ve Süt Ürünleri İşlemecisi
Kablo Ağı Bantlama Elemanı	Beton Pompa-Püskürtme Operatörü
Reyon Görevlisi	Diğer Öğretmenler
İmal İşçisi	Makine Mühendisi
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Elektrik Mühendisi
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Alüminyum Doğramacı
Şoför-Yük Tasıma	Ön Muhasebeci

Kaynak: İPA 2019

Kütahya ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Beden İşçisi (Genel), Kablo Montaj İşçisi ve Seramik İmal İşçisi olup, Servis Şoförü (Okul), Plastik Doğramacı/Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı ve Cnc Plazma Kesim Operatörü meslekleri ise en fazla net istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Kablo Montaj İşçisi, Beden İşçisi (Genel) ve Seramik İmal İşçisi gibi meslekler istihdam artışı beklenen meslekler içerisinde yine ilk sıralarda yer almaktadır. Kütahya ili için imalat sektörü ile ilgili mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Kütahya ili için ilk sıradaki meslekler tamamen farklılık göstermektedir.

Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı

Kaynak: İPA 2019

Kütahya ilinde 20+ çalışanı olan işletmelere teşviklerin istihdama olan katkısı sorulmuştur. İşverenler, istihdama en çok katkı sunan teşvikin Yeni İstihdama Ücret Desteği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise İlave İstihdam Teşviki yer almaktadır. İşverenler, İstihdama en düşük katkıyı sunan teşvikin ise Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği olarak değerlendirmiştir.

Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam desteği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdama Ücret Desteği gelmektedir.

Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi

Kaynak: İPA 2019

Kütahya ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin teknolojik gelişmelerin istihdama etkisi konusunda görüşleri sorulmuştur. İşverenlerin yüzde 21,7'si istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 25,2'si ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. İşverenlerin yüzde 26,8'i teknolojik gelişmelerin istihdamı değişmeyeceği görüşündeyken, yüzde 26,3'ü ise fikir beyan etmemiştir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama etkisine ilişkin beklentiler sektörler arası farklılık göstermektedir. Kütahya ilinde; Bilgi ve İletişim, Su temini kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörlerinde ise işverenlerin yarıdan fazlası teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Türkiye genelinde ise işletmelerin yüzde 31,2'si teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceğini, yüzde 22,7'si istihdamı arttıracağını ve yüzde 21'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir.

SONUÇ

Kütahya İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2019 yılında Kütahya ilinde gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İl genelinde 2013 yılı TÜİK verilerine göre işsizlik oranının yüzde 6 olduğunu görmekteyiz. TÜİK 2013 yılından günümüze il bazında değil ulusal ve bölgesel işsizlik oranı verisi yayınlamaktadır. 2018 TÜİK verilerine göre TR33 (Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak) bölgesinde işsizlik oranı yüzde 6,8'dir.

Kütahya ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip olduğu görülmektedir. Kütahya'da mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiye eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Kütahya ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 76,9'u erkeklerden, sadece yüzde 23,1'i kadınlardan oluşmaktadır. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör İmalat sektörüdür. Sektörler kendi içinde değerlendirildiğinde ise kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. Kadın çalışan oranı diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olan sektörler Eğitim, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri gibi genellikle belirli bir eğitim ya da deneyim düzeyi gerektiren işletmelerdir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Kütahya ilinde belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların istihdam edilme şansının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadınların işgücüne katılımı artmalı ve kadın istihdamı teşvik edilmelidir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Kütahya ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2018 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 56 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 1.221 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2011 yılına göre bir azalış söz konusudur. Aynı şekilde kursiyer sayıları da orantılı olarak azalma göstermiştir. Bunun nedeni yıllar içerisinde işbaşı eğitim programının daha fazla tercih edilmesidir. İŞKUR tarafından açılan kurs ve işbaşı eğitim programlarının yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların işgücü piyasasında tutunma ihtimalinin arttığı söylenebilir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları, mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte İŞKUR'un aracı rol alması amaçlanmaktadır. Yıllar itibariyle istatistikler incelendiğinde aktif işgücü programlarına ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır. Özellikle işbaşı eğitim programları, istihdamı artırma, yeni yatırımcıyı teşvik etme ve açık işleri kolaylıkla, hızlı bir şekilde karşılama anlamında ilimizde çok önemli bir rol oynamaktadır. Kütahya İlinde açık işlerin bir önceki yıla göre yüzde 26,3 oranda azalma sebebi, İŞKUR aktif iş gücü ve teşvik programlarının işverenler ve iş arayanlar tarafından yoğun bir şekilde kullanılarak açık işlerin ihtiyacı olan işgücünün kısa sürede tamamlanmasıdır. Ayrıca, Kütahya İlinde İŞKUR, işe yerleştirme sayılarını, aktif işgücü programları ve sahada etkin faaliyetleri ile her geçen yıl artırarak 2018 yılında yaklaşık 10 bin kişiye yükseltmiştir.

İŞKUR, Kütahya İl genelinde, tüm faaliyetlerininetki alanını 2014-2018 döneminde genişletmiştir. Bu kapsamda; Aktif İşgücü Programlarından yararlanan sayısı yüzde 96,4 oranla, Bireysel Görüşme Hizmetlerinden faydalanan sayısı yüzde 203,6 oranla, İşe Yerleştirme Hizmetlerinden Yararlanan kişi sayısı yüzde 90,6 oranla artış göstermiş olup, İş ve Meslek Danışmanlığı hizmetleri büyük ölçüde istihdama katkı sağlamıştır.

Kütahya ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışan sayılarına göre istihdamda öncü sektörler İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat, Ulaştırma ve depolama ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörleridir.

Kütahya ili İşgücü Piyasası Araştırması döneminde 65 işletmede 561 açık iş tespit edilmiştir. Kütahya ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 561 kişilik açık işin yüzde 68'ine tekabül eden 385 kişilik kısmı, bu sektördeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin olduğu diğer sektörler ise Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Toptan ve perakende ticaret, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleridir.

Kütahya ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 13,8'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Kütahya ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla sayıda açık işin Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 42,4'dür.

Açık işi olan işletmelerin yüzde 40,6'sının; aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "Lise altı eğitim düzeyi olabilir" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok Fiziki ve bedensel yeterlilik, yeterli mesleki ve teknik bilgi ve tecrübe, iletişim ve ifade yeteneğine sahip olmalarını istemesi etkendir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve Bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenlerinden kaynaklandığını öncelikli olarak belirtmişlerdir. Son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen "işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kütahya ilinde işletmelerin yüzde 25,9'u istihdamın artacağını öngörmüştür. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Kütahya ilinde ise yüzde 3,5 olarak gerçekleşmiştir.

Kütahya ilindeki işverenlerin yüzde 33,2'si, istihdama en çok katkı sunan teşvikin Yeni İstihdama Ücret Desteği olduğunu beyan etmişlerdir. Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvik olarak İlave İstihdam desteğini belirtmişlerdir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama olası etkilerine işverenlere sorduğumuzda, sektörler arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Kütahya ilinde; Finans ve sigorta faaliyetleri sektöründe işverenlerin yarıdan fazlası teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2019 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması(İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik maksadı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş- yerlerine 4.409 TL (dörtbindörtyüzdokuz Türk Lirası) İdari Para Cezası uygulanır.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. **İkinci maddeye aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

İşyerinin Yasal Unvanı :.....

E-Posta Adresi :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe : .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
1.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
1.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
1.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
1.4. İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
1.5. İşyerinizde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel var mı?		

2) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 3'e geçiniz, Hayır ise, soru 4'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

3) Yatırımla İlgili Bilgiler

3.1 Yatırımın Türü:
İlave yatırım ( )
Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs… alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( )
Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( )
İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( )

3.2.Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) …….
(artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

3.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) ……
(azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

4) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız.

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma İşçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

5) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet ( ) 5.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 6.Soruya geçiniz.

5.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? Kadın. 2. Erkek. Cinsiyet önemli değil.	Açık Pozisyonunuzda Engelli Çalıştırmak İster misiniz? 1. Evet. 2. Hayır. 3. Fark etmez.	Talep Edilen Bilgi ve Beceriler * Bilgisayar kullanımı Analitik Düşünebilme İletişim ve ifade yeteneği İkna kabiliyeti ve pazarlama gücü Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 6. Takım çalışması. 7. Yabancı Dil Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe Yenilikçi düşünce yeteneği.). Fiziki ve			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? ** 1. Akraba - Eş Dost 2. Gazete - İlan, vb. 3. İnternet - Sosyal Medya 4. İŞKUR. 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla. 6. Özel İstihdam Büroları.		
					1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2020 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

6) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	6.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	7.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	7. soruya geçiniz.

6.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	7.1'e geçiniz.
	Hayır →	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra **(**30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

8) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet ( ) 8.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 9.Soruya geçiniz.

8.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması. 2. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması. 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması. 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi. 5. Talep edilen ücretin yüksek olması. 6. Vardiyalı çalışma olması. 7. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması.						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

9) Gelecek 10 yıl içerisinde teknolojik gelişmelerin sektörünüzdeki istihdama yansıması nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. ( ) İstihdamı azaltacaktır. ( ) İstihdamı Değiştirmez. ( ) Fikrim yok. ( )

10) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

……...
……...

11) Genç (15-29 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik Beceri. ( )
Teorik Bilgi. ( )
Diploma/sertifika. ( )
İş Deneyimi. ( )
Referans. ( )

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet ( ) 13. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 14. Soruya geçiniz.

13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programları. ( )
Çalışanların Mesleki Eğitimi. ( )
Mesleki Eğitim Kursu. ( )
Kısa Çalışma Ödeneği. ( )
Danışmanlık ve Yönlendirme. ( )
Teşvikler. ( )
(15. Soruya Geçiniz)

14) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
İnternet sitesi kullanışlı değil. ( )
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ( )
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ( )
Daha önce aldığım hizmetlerden memnun kalmadım. ( )
İŞKUR Hizmet birimi çok uzak. ( )

15) İŞKUR'un sizi en çok hangi alanlarda desteklemesini istersiniz? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

İşe Uygun Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği. ( )
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi. ( )

16) Son 3 yılda İstihdam Seferberlikleri kapsamında sunulan Hizmetlerden haberdar mısınız?

Evet ☐ (17. Soruya Geçiniz) ☐ Hayır (18. Soruya Geçiniz)

17) Sizce sunulan teşviklerden hangisinin İstihdama katkısı en yüksek düzeyde olmuştur?

Yeni İstihdama Ücret Desteği. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına İlişkin Teşvik. ( )
İlave İstihdam Teşviki. ( )
Asgari Ücret Desteği. ( )
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği. ( )

18) İşyerinizde, çalışma iznine tabi olarak, Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Iraklı, Afgan vb.) işgücü istihdam etmek ister misiniz?

Evet ☐ ☐ Hayır

19) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapıyor musunuz?

Evet ☐ (Form tamamlanmıştır.) ☐ Hayır (20. Soruya Geçiniz)

20) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapmamanızın nedeni nedir? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği. ( )
Finansman yetersizliği. ( )
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması. ( )
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması. ( )
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması. ( )

2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.